

Sygn. akt IX U 1374/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 marca 2014 r.

Sąd Okręgowy _____ w Gliwicach Wydział IX

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Barbara Kuźdrzał-Kiermaszek
Protokolant:	Monika Holona

przy udziale:

po rozpoznaniu w dniu 3 marca 2014 r. w Rybniku

sprawy z odwołania R. Z. (Z.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

o emeryturę

na skutek odwołania R. Z.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 19 czerwca 2013r. Znak (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznaje ubezpieczonemu prawo do **emerytury począwszy od dnia 22 kwietnia 2013r.**

Sędzia

Sygn. akt IX U 1374/13

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19.06.2013r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił ubezpieczonemu R. Z. (Z.) prawa do emerytury na podstawie art.184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS w związku z § 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, ponieważ ubezpieczony na dzień 01.01.1999r. nie udokumentował wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Organ rentowy wskazał, iż nie zaliczył jako okresu takiej pracy okresu zatrudnienia ubezpieczonego od dnia 01.05.1982r. do dnia 31.12.1998r. w (...) S.A. w R. na stanowiskach kolejno: Z-cy Kierownika Wydziału Elektrycznego, (...) i P., Kierownika Wydziału Elektrycznego, (...) i P. oraz Kierownika Wydziału Elektrycznego, ponieważ

ubezpieczony na tych stanowiskach niewątpliwie musiał wykonywać czynności administracyjne, zatem nie mógł stale i w pełnym wymiarze czasu pracy bezpośrednio nadzorować stanowisk, na których wykonywane są prace w szczególnych warunkach.

Ubezpieczony w odwołaniu od decyzji domagał się jej zmiany przez przyznanie prawa do emerytury wcześniejszej z tytułu pracy w warunkach szczególnych, po uprzednim zaliczeniu do takiej pracy wymienionego powyżej okresu zatrudnienia. Wskazał, iż jego awans na stanowisko Z-cy Kierownika Wydziału był zawiązany z likwidacją dotychczas zajmowanego stanowiska starszego mistrza i powierzeniem mu dotychczasowych obowiązków związanych z pełnieniem bezpośredniego nadzoru.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie z przyczyn jak w zaskarżonej decyzji.

Rozpoznając sprawę Sąd ustalił następujący stan faktyczny :

Ubezpieczony urodził się w dniu (...)

W dniu 22.04.2013r. złożył wniosek o przyznanie prawa do wcześniejszej emerytury.

W rozpoznaniu tego wniosku organ rentowy postanowił jak w zaskarżonej decyzji z dnia 19.06.2013r.

Organ rentowy uwzględnił ubezpieczonemu na dzień 01.01.1999r. okres zatrudnienia wynoszący 26 lat, 2 miesiące i 10 dni okresów składkowych i nieskładkowych – w tym 3 lata, 7 miesięcy i 16 dni pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szczególnych warunkach.

W spornym okresie ubezpieczony był zatrudniony w byłych Zakładach (...) w R. obecnie (...) S.A. Pracę w tym przedsiębiorstwie ubezpieczony podjął 15.09.1978r. jako mistrz w Wydziale Elektrycznym. Wydział ten miał za zadanie utrzymanie w ruchu maszyn i urządzeń elektrycznych wykorzystywanych w procesie produkcyjnym. Zajmował się wykonywaniem planowanych remontów oraz usuwaniem bieżących awarii. Większość urządzeń w zakładzie była zasilana elektrycznie. Urządzenia te, wykorzystywane w procesie zmiany struktury węgla w strukturę grafitu, były wysoce energochłonne, maksymalnie eksploatowane a przez to bardziej awaryjne. Piece zasilane elektrycznie osiągały temperaturę około trzech tysięcy stopni. Obciążenie pracą Wydziału Elektrycznego było zatem znaczne. Pracowano w systemie czterobrygadowym.

W dniu 01.07.1979r. awansował na stanowisko starszego mistrza, a następnie a z dniem 01.05.1982r. na stanowisko Z-cy Kierownika Wydziału Elektrycznego, (...) i P.. Jako starszy mistrz ubezpieczony bezpośrednio nadzorował podlegającą mu grupę elektryków. Razem z nimi uczestniczył w wykonywanych pracach, kontrolował ich przebieg, był odpowiedzialny za ich wykonanie. Wszystkie te prace były wykonywane na hali produkcyjnej w bezpośrednim sąsiedztwie pracujących w tym czasie maszyn i urządzeń. Panowała tam wysoka temperatura oraz bardzo duże zapylenie. Kiedy powołano ubezpieczonego na stanowisko Z-cy Kierownika, zlikwidowano jednocześnie dotychczas zajmowane przez niego stanowisko starszego mistrza. Do jego obowiązków należał więc nadal, tak jak w okresie wcześniejszym, bezpośredni nadzór nad stanowiskami robotniczymi. Ubezpieczony większość czasu spędzał na hali uczestnicząc w wykonywanych pracach, kontrolował ich przebieg, służył fachową pomocą. Miał przydzielone swoje pomieszczenie tzw. mistrzówkę, która znajdowała się na terenie hali remontowej Wydziału Elektrycznego w bliskim sąsiedztwie wydziałów produkcyjnych P. Lepiku, Składowisk (...) i Oddziałów Mas Elektrodoowych oraz Kalcynacji Elektrycznej i Gazowej. Stąd ubezpieczony miał łatwy dostęp do nadzorowanych prac. W tym czasie ubezpieczony wykonywał drobne czynności administracyjne takie jak prowadzenie list obecności, podpisywał dokumenty pod nieobecność Kierownika. Pracował wówczas tylko na pierwszej zmianę, na której były wykonywane najważniejsze remonty. Na drugiej i trzeciej zmianie jego obowiązki związane z bezpośrednim nadzorem prac przejmowali brygadziści. W dniu 01.06.1990r. ubezpieczony objął stanowisko Kierownika Wydziału Elektrycznego, które zajmował do 31.12.2002r. Jako Kierownik w dalszym ciągu był zobowiązany do sprawowania bezpośredniego nadzoru nad przebiegiem prac wykonywanych przez brygadę 6 elektryków, za które to prace ponosił odpowiedzialność. W zasadzie zakres jego obowiązków nie zmienił się ponad to, doszły dodatkowe obowiązki takie jak np. podpisywanie

dokumentacji, podział premii, które łącznie zajmowały mu około jednej godziny dziennie. Ubezpieczony nie prowadził dokumentacji technicznej, gdyż to należało do obowiązków Biura K.. Nie zajmował się także sprawami planistycznymi, gdyż sprawy te prowadził D. Szefa Utrzymania (...) z wyodrębnioną Komórką Nadzoru Energetycznego. W tym czasie ubezpieczony nadal korzystał z pomieszczenia na terenie hali remontowej. W uwagi na warunki panujące na hali nosił odzież ochronną. Taką pracę wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Nie korzystał z urlopów bezpłatnych. Razem z ubezpieczonym pracowali powołani w sprawie świadkowie Z. J. i L. F.-bezpośredni przełożeni ubezpieczonego w spornym okresie - którzy potwierdzili rodzaj i wymiar wykonywanej przez niego pracy.

Ubezpieczony nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

Powyższe Sąd ustalił na podstawie akt emerytalnych ubezpieczonego, akt osobowych z okresu jego zatrudnienia w ZEW w R. - w szczególności zaświadczenia o zatrudnieniu z dnia 05.06.2012r., zeznań świadków Z. J. i L. F. (nagranie z rozprawy w dniu 03.03.2014r. minuty od 00:03:24 do 00:23:46) oraz zeznań ubezpieczonego (minuty od 00:24:06 do 00:33:25).

Mając na uwadze powyższe ustalenia Sąd zważył , co następuje :

Odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (j.t. Dz.U. z 2013r. poz. 1440 ze zm.) ubezpieczonym urodzonym po dniu 31.12.1948 przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32,33,39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy (tj. na dzień 31.12.1998r.) osiągnęli:

okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 (tj. 25 lat dla mężczyzn).

Ust. 2 „Emerytura, o której mowa w ust.1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego.

Jak wynika z §4 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) pracownik, który wykonywał prace w warunkach szczególnych, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z wykazem A, dział XIV poz. 24, stanowiącym załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983r., Nr 8, poz.43) – jako pracę w szczególnych warunkach zalicza się kontrolę międzyoperacyjną, kontrolę jakości produkcji i usług oraz dozór inżynieryjno-techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie.

Spór w niniejszej sprawie sprowadzał się do ustalenia, czy ubezpieczony spełnia warunki konieczne do nabycia prawa do wcześniejszej emerytury, w szczególności czy ma wymagany okres pracy w warunkach szczególnych.

Jak wykazało przeprowadzone postępowanie dowodowe, ubezpieczony w okresie od 01.05.1982r. do 31.12.1998r. jako Z-ca Kierownika, a następnie Kierownik Wydziału Elektrycznego w ZEW w R. faktycznie wykonywał pracę polegającą na sprawowaniu dozoru inżynieryjno-technicznego na Oddziałach, na których jako podstawowe, wykonywane były

prace w szczególnych warunkach, tj. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace w warunkach szczególnych określonych w dziale XIV, poz. 24 wykazu A stanowiącego załącznik do powyższego rozporządzenia.

Ustalając powyższe w zakresie rzeczywiście wykonywanej pracy przez ubezpieczonego w okresie spornym Sąd oparł się na danych wynikających z powołanej dokumentacji - w szczególności bogatej dokumentacji akt osobowych, zawierającej szczegółowe zakresy powierzonych ubezpieczonemu obowiązków, dokumentacji akt organu rentowego oraz na zeznaniach świadków i ubezpieczonego, które korelują z treścią tej dokumentacji, uznając te zeznania za wiarygodne.

Z dowodów tych jednoznacznie wynika, iż ubezpieczony jako Z-ca Kierownika, a następnie Kierownik musiał osobiście wykonywać czynności nadzorujące prace wykonywane na stanowiskach roboczych w tym Wydziale. Czynności administracyjne, które zresztą w przypadku ubezpieczonego były wykonywane w pomieszczeniu na terenie hali remontowej, stanowiły część zaledwie marginalną, co jednoznacznie wynika z zakresu jego obowiązków, znajdującego się w aktach osobowych. W aktach tych znajduje się również informacja o likwidacji stanowiska starszego mistrza, które wcześniej zajmował.

Można przy tym wskazać, iż w sytuacji pracy w dozorze inżyniersko-technicznym, fakt wykonywania prac o charakterze administracyjno-biurowym, nawet w czasie 8-godzinnej dniówki, nie wpływa na przyjęcie, iż ubezpieczony wykonywał pracę w warunkach szczególnych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Jak wynika bowiem z orzeczenia Sądu Najwyższego z dnia 3.11.2009r. czynności obejmujące sporządzenie dokumentacji związanej z dozorem stanowią integralną część sprawowanego dozoru. Nie ma zatem podstaw do ich wyłączenia i traktowania odrębnie. W sytuacji, gdy dozór inżyniersko-techniczny jest pracą w szczególnych warunkach i praca polegająca na dozorze była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, nie ma żadnej potrzeby ustalania, ile czasu pracownik poświęcał na bezpośredni nadzór nad pracownikami, a ile na inne czynności, które również były związane z tym dozorem (II UK 243/08, LEX nr 550990).

Sąd Najwyższy w wyroku z 24.09.2009r. wskazał, że jeśli czynności ogólnie pojętej kontroli oraz dozoru inżyniersko-technicznego wykonywane są stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na stanowisku pracy związanym z określoną, w pkt 24 działu XIV wykazu A rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43 ze zm.), kontrolą lub dozorem inżyniersko-technicznym, to okres wykonywania tej pracy jest okresem pracy uzasadniającym prawo do świadczeń na zasadach przewidzianych w rozporządzeniu, niezależnie od tego ile czasu pracownik poświęca na bezpośredni dozór pracowników, a ile na inne czynności ściśle związane ze sprawowanym dozorem i stanowiące jego integralną część, takie jak sporządzanie związanej z nim dokumentacji (II UK 31/09, LEX nr 559949).

Podobne stanowisko Sąd Najwyższy zaprezentował w wyroku z dnia 2 października 2013r. II UK 69/13.

Bezsporne w sprawie pozostaje, iż ubezpieczony ukończył wiek emerytalny 60 lat, nie przystąpił do OFE, posiada na dzień 01.01.1999r. wymagany 25-letni okres składkowy i nieskładkowy, w tym posiada po zaliczeniu uwzględnionych przez Sąd spornych okresu podanego na wstępie rozważań – okres pracy w szczególnych warunkach przekraczający 15 lat .

Ubezpieczony spełnił zatem wszystkie konieczne warunki do przyznania wnioskowanego świadczenia.

Mając powyższe na uwadze Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od początku od daty złożenia wniosku.

Sędzia